

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Appendix præcedentis membri. Memb. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Illud præterea animaduertendum est, quemadmodum supra dicebamus, electionem ordinis Angelorum atque hominum in statu innocentia, ita habuisse rationem prouidentia circa vitam æternam comparatione hominum atque eorum Angelorum, quos Deus prouidebat ad eam proprio arbitrio & culpa non peruenturos, ut adiuncta haberet voluntatem permittendi illorum lapsum in peccata: & ulterius voluntatem excludendi dæmones à regno cælesti, eosque æternis suppliciis cruciandi, per quam ratio æternæ reprobationis illorum completa fuit: ita etiam electionem Christi, & ordinis gratia, quæ per Christum in statu naturæ corruptæ hominibus confertur, ita habuisse rationem diuinæ prouidentia circa vitam æternam comparatione eorum hominum, quos Deus per illa auxilia prouidebat ad eam non peruenturos, ut adiunctam haberet, tum voluntatem permittendi lapsum eorum in peccata lethalia, quæ propria, aut primi parentis libertate ac culpa prouidebat futura, atque perseuerantiam in illis usque ad finem vitæ, tum etiam voluntatem excludendi illos propter eiusmodi peccata prauis à beatitudine, per quam voluntatem ratio æternæ eorum reprobationis completa fuit.

MEMBRUM VIII.

Appendix præcedentis.

Non desuere, qui arbitrati sint, me præcedenti membro hanc confecisse argumentationem: Deus vnico simplicissimo actu suæ voluntatis ex æternitate voluit quicquid voluit: ergo videntur omnino exterminanda instantia Scoti & aliorum, &c. quasi in ea sententia sim, in diuina volitione, propter illius simplicitatem, nullam posse distingui prioritatem & posterioritatem nostro intelligendi modo cum fundamento in re.

Obiectio 1. Tunc verò argumentantur, me repugnare mihi: met ipsi, qui alibi doceo, Deum prius voluntate antecedente, seu conditionata, voluisse omnes homines saluos fieri, & posterius absoluta voluntate quibusdã voluisse beatitudinẽ, aliis verò damnationem.

Obiectio 2. Item, qui membro præcedente doceo, Christum primum esse prædestinatorum, & contrarium cum Scriptura sacra pugnare: cum tamen id verum esse nõ possit, nisi in voluntate diuina prioritas distinguatur, qua Christum ante alios prædestinauerit.

Obiectio 3. Quod si, inquit, in diuina volitione necessario concedenda est prioritas & posterioritas nostro intelligendi modo: eò quod actus ille, licet sit simplicissimus, virtute tamen continet multos: sanè nulla est causa cur in ea distingui non possint aliqua instantia, si non qualia ab Scoto, certè qualia ab aliis distinguuntur.

In tribus Si ea, quæ membro præcedente dicta sunt, rectè *ouentibus in* expendantur, simulque ea, quæ in antecedentibus remissimus ad eum locum, facillè comperietur, in tribus tantum euentibus, qui ad rem nostram spectabant, nos reuicere ibi instantia, seu prioritates nostro intelligendi modo, in quibus vnum sit volitum à Deo, aut cognitum absolute futurum, ante aliud.

Primus. Primus est, quando ordines aliqui ita sunt inter se complicati, ut, quænam in vno determinatè sint futura, mutuo pendent ex iis, quæ in alio aut aliis futura sunt. Quatenus enim futura in vno ordine mutuo pendent ex futuris in aliis, admittenda non sunt instantia, in quibus, quæ pertinent ad vnum ordinem, volita aut cognita à Deo sint absolute futura, antequàm volita, aut cognita sint, quæ perti-

nent ad alios. Hac ratione membro præcedente reiecit prioritatem, quam Caietanus introducere tentauit, quæ vniversim prius à Deo cognoscetur absolute futura, quæ pertinent ad ordinem naturæ, quàm quæ pertinent ad ordinem gratia, & prius quæ pertinent ad ordinem gratia, quàm quæ pertinent ad ordinem vnionis hypostatice.

Secundus, quando fines aliqui voliti sunt, vnus dependenter ab alio, aut non sine alio. Vnde quia sicut credendum est, Deum permiffurum non fuisse ruinam totius generis humani peccato Adami, nisi feliciter reparaturus illud esset per Christum: sic, iuxta communioem Patrum sententiam, futura non fuisset incarnatio, nisi simul in reparationem generis humani, tamquam in partialem & adiunctum finem, esset volita: consequens est, ut admittendum non sit instans, in quo prius incarnatio fuerit absolute volita, aut fuerit cognita absolute futura, quàm volita & cognita fuerit absolute futura reparatio generis humani per Christum, ut Scotus volebat, sed simul vtrumque fuerit volitum: reparatio quidem in laudem & honorem Christi: Christusque ipse atque incarnatio in reparationem generis humani tanquam in partem finis integri ad quem fuit volita, & sine quo volita non fuisset, atque adeo fit, ut simul vtrumque fuerit cognitum absolute futurum.

Tertius est, quando finis neque volitus, neque proinde cognitus est absolute futurus, nisi dependenter à mediis. Vnde, quia Deus non voluit hominibus beatitudinem, nisi tamquam præmium, ad quod si adulti essent, peruenirent per propria merita, quæ gratia ipsius (& meritis Christi post Adæ peccatum) niterentur: sanè non prius absoluta voluntate voluit Deus eis præmium, ad illudque eos elegit, quàm videret, vellètque illis media ad illud accomodata, atque adeo quàm per illa media eos prædestinaret. Sicut pater familiars non prius vult mercenario absoluta voluntate denarium diurnum, quem in præmium & finem suorum laborum illi proponit, quàm prouideat labores & merita illius: eò quod dependenter ab illis eum illi velit.

Certè nostra hac doctrina omnino cõsentit cum voluntate Dei antecedente, qua omnibus, quos creare statuit, sempiternam suam beatitudinem voluit, in eumque finem verè, & non fictè, eos creauit. Qua enim omnes ad beatitudinem creabat, creare vult statuebat, sed tamquam in finem, & præmium, ad quod vel propria libertate, ac meritis gratia suæ innoxius, vel Christi meritis (mediis quibusdã eis applicatis) peruenirent: omnibus sanè eo ipso voluit beatitudinem, sed voluntate conditionata, si per ipsos aut primum parentem, vel, post Adami peccatum, per concursum vniversi, aut alios, qui media applicarent, non stare. Quare cum is, qui in præmium, & sub conditione mediõrum vult finem alicui, non prius absolute velit illi finem, quàm videat, & (quatenus ab ipso pendent) voluntate absolute velit illi media: consequens profectò est, ut ex antecedente & conditionata voluntate, qua Deus omnibus voluit beatitudinem, intelligatur, nemini absolute eam voluisse, ac proinde neminem ad illam absolute elegisse, nisi per absolutam etiam mediõrum voluntatem ac prouisionem, quod conditio impletur, sine qua nemini beatitudinẽ voluit. Hoc autem nihil aliud sanè est, quàm neminem elegisse nisi in Christo, ac per media, quæ ita ex Christo in illum deriuari voluit, ut per ea (cooperante suo arbitrio, si adultus esset) perueniret in beatitudinem, Eligere verò hoc modo, idem omni

Reprobatio
non antecedit
voluntatem
permittendi
peccata,
sed in eis
liberandi
que ad sine
vult.

omnino est, quod praedestinare in Christo, & per Christum: unde sequitur manifeste, admittendam non esse electionem ad beatitudinem, quae praedestinationem antecedit. Cum autem, quamvis praedestinationis non detur causa, reprobationis tamen, ac reiectionis a beatitudine causa sint peccata praevia futura, multo minus admittenda erit voluntas absoluta reiciendi a beatitudine aliquos, quae antecedit voluntatem permittendi peccata, in eisque reprobi voluntate praevia futuris, illum obdurandi usque ad finem vitae: de qua re diximus art. 3. & dicemus disputatione vltima.

Ecce explicavimus instantia, quae adversus Scotum, Caietanum, ac Durandum supra articulo 3. citatum, & quosdam alios, membro praecedente, ratione, quam obiciens truncatam retulit, reicere intendimus. Id quod facile poterat intelligere: tum ex serie ipsa nostrae doctrinae, atque ex nostro instituto: tum etiam quia initio eius paragraphi, in quo ratio illa continetur, manifeste indicavimus, nos non loqui universim, sed sermonem ad nostrum contrahere institutum, idque illis verbis: *quare quod ad praesens institutum atinet, consensu, &c.* quasi dixerimus, interim alia non curamus, neque ad illa nostrum extendimus sermonem: tum denique ex ipsamet ratione. Neque enim antecedens integrum, unde conclusionem illam deduximus, sunt verba illa: *denique cum unico simplicissimo actu sua voluntatis, praeviaque plenissima deliberatione seu cognitione circa res omnes, voluerit ex aeternitate, quicquid voluit, sane, &c.* quasi ex simplicitate actus voluntatis divinae intenderimus inferre universim, neque in ipsa volitione, neque in volitis esse quicquam, nostro intelligendi modo cum fundamento in re, volitum prius alio: sed ea verba solum sunt pars quaedam antecedentis, eaque non praecipua, sed coadiuvans dumtaxat integrum antecedens. Praemissa namque a principio illius paragraphi plenissima cognitio, seu deliberatione Dei ex parte ipsius intellectus ante actum suae voluntatis, quae ad nostrum institutum inferendum inferuebat, rationem conficere incepimus ab illis verbis: *cum vero habitudines, &c.* ut vel ex punctuatione ipsa luce clarius constet. Ea vero tota sic habet: *Cum vero habitudines suae, utriusque omnium inter se plenissime cognosceret, integrumque illi esset, non velle permittere ruinam generis humani, nisi per Christum felicissime vellet ei subvenire, neque item velle incarnationem, nisi tamquam partis suae integri adiunctam haberet reparationem generis humani: cum etiam non solum ante ruinam generis humani, sed etiam post illam, nulli adultorum voluerit sempiternam beatitudinem, nisi dependenter a proprio usque liberi arbitrii cuiuscumque eorum, imo neque parvulis, nisi dependenter a remedio contra peccatum originis per usum liberi arbitrii aliorum exhibito, ut de fide constat: denique cum unico simplicissimo actu sua voluntatis, praeviaque plenissima deliberatione seu cognitione circa res omnes, voluerit ex aeternitate quicquid voluit sane exterminanda omnino videntur instantia Scoti & aliorum, in quibus in statuenda incarnatione, praedestinando Christo cum ceteris beatis, aut reprobando ceteris hominibus, Deus unum voluerit ante aliud, aut per scientiam liberam prouiderit unum ante aliud, &c.* Hoc autem non est negare omnem prioritatem nostro intelligendi modo in voluntate divina, quasi nobis ipsis repugnemus, qui quaestione 14. articulo 13. disputatione 16. §. *Hinc secundo*, diximus, actum divinae voluntatis prius natura esse liberum & indeterminatum ad unum, & posterius in eodem nunc aeternitatis esse determinandum ad unum,

Molina in D. Thom.

A vt de nostra voluntate in instanti temporis eodem articulo 13. disputat. 4. dixeramus: & qui, tum in locis, quae nobis obiciuntur, tum etiam in aliis in hac prima parte, prioritatem & posterioritatem in actu voluntatis divinae comparatione diversorum obiectorum constituimus.

Hinc iam constat, primum eorum, quae nobis obiciuntur, nullius esse momenti.

Ad primam obiectionem.

B Quod ad secundum de Christi praedestinatione attinet, sane integrum relinquimus, si praedestinatio Christi cum praedestinatione singulorum hominum in particulari comparetur, priorem esse nostro intelligendi modo praedestinationem Christi, quam praedestinationem singulorum, qui in ipso praedestinati sunt, tamquam causam & exemplar praedestinationis ceterorum, & tamquam finem, principium, ac fontem, unde media praedestinationis ceterorum derivata sunt, ut in eodem ipso membro subiungimus. Etenim licet Christi praedestinatio non antecedit voluntatem absolutam redimendi genus humanum per Christum, & per consequens praedestinati in genere homines aliquos in Christo, antecedit tamen singulorum praedestinationem, qui ab ipso sunt redempti. Neque enim sicut volitio, ut esset incarnatio & Christus, adiunctam habet redemptionem generis humani, tamquam conditionem sine qua non essent volita: ita praedestinatio Christi habet adiunctam praedestinationem huius vel illius in particulari, tamquam conditionem, sine qua praedestinatio Christi non esset volita.

Ad secundam.

Praedestinatio Christi prior ceterorum hominum praedestinatione.

C Ad vltimum, quod nobis obicitur, iam dictum est, quousque membro praecedente reiciamus instantia, seu prioritatem & posterioritatem in divina volitione.

Ad tertiam.

MEMBRUM IX.

Quantum integer effectus praedestinationis a libero adulti arbitrio pendeat.

Hls omnibus ita examinatis ac constitutis, antequam subiiciamus nostram de praedestinatione sententiam (quam correctioni sanctae matris Ecclesiae, ut & caetera nostra submitimus) illud in primis admonuerim, multum interesse inter praedestinationem eorum, qui ante usum rationis e vita decedunt, & eorum qui ad eum pervenunt, illos omnes parvulorum, hos vero adultorum nomine, deinceps significamus. Etenim in praedestinatione & reprobatione parvulorum scilicet agebatur de gratuitis donis consequendis, aut amittendis: parvuli namque reprobari in reliquis perinde se habebunt, ac si in solis naturalibus fuissent constituti. Imo post diem iudicii, cum ipsorum animae suis fuerint corporibus restituta, ab omnibus molestiis, & arumnis, quibus in hac mortali vita subiaceamus, supernaturaliter liberabuntur, melioremque in naturalibus vitam, vitio omni mentis, & corporis immunem, in perpetuas aeternitates ducunt, quam vllus unquam mortalium duxerit. Quia ergo in praedestinandis, aut reprobandis parvulis, solum agebatur de gratuitis donis consequendis aut amittendis: mirum non est si quemadmodum per aliena tantum merita, Christi videlicet Servatoris nostri, praedestinantur: ita propter aliena tantum demerita ad ipsos derivata, neque propter peccatum, non sua, sed primi parentis voluntate commissum, ad ipsosque naturali propagatione transfusum, eisque inherens, reprobantur. Mirum item non est, si, post innocentiae statum amissum, nec vitam aeternam consequi, nec

Praedestinationis parvulorum & adultorum discrimen.

Dd 2 penam